

**VIESTINTÄVIRASTON TELETOIMINNAN
TEKNISEN OHJAUKSEN HANKKEET 2011**

KATSAUS 17.5.2011

Sisälllys

<i>I KATSAUKSEN ESITTELY JA TAUSTA</i>	3
1. Katsauksen sisältö	3
2. Viestintäverkkojen tekniset määräykset -työryhmä	3
3. Viestintäverkot -yksikön kansainvälinen yhteistyö	3
4. Kysymykset ja palaute	4
<i>II VIESTINTÄVIRASTON TEKNISEN OHJAUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN</i>	5
1. Yhteissäätelyn ja itsensäätelyn mahdollisuudet viestintäverkkojen ja -palveluiden teknisen laadun ohjauksessa	5
2. Viestintäpalveluiden ja ICT-palveluiden keskinäiset riippuvuudet	5
Teknisen ohjauksen tiedonvaihto	5
Säädännön soveltamisalan oikeudellinen tulkinta	6
3. Sähköinen asiointi ja verkkosivut	6
Viraston ammatillaisverkkosivujen kehittäminen	6
Muut sähköiset palvelut	7
<i>III AJANKOHTAISTA VUONNA 2011 MÄÄRÄYKSITTÄIN</i>	8
1. Määräys 9 D/2009 M Tietoturvaloukkausten ilmoitusvelvollisuudesta yleisessä teletoiminnassa	8
Seurataan ilmoitusvelvoitteiden noudattamista	8
2. Määräys 13 B/2011 M Internet-yhteyspalvelujen tietoturvasta	8
Muutettu määräys tuli voimaan 1.4.2011	8
Määräyksen jalkautumista kartoitetaan ja tuetaan	8
3. Määräys 26 D/2008 M Digitaalisen puhelinverkon synkronoinnista	9
Määräykseen liittyvää kansallista GFI-ohjetta päivitetään	9
4. Määräys 28 H/2010 M Viestintäverkkojen ja -palveluiden yhteentoimivuudesta	9
Muutettu määräys tuli voimaan 1.4.2011	9
Määräyksen MPS 28 päivitetään keväällä 2011 lisäämällä valmistuneet standardit	9
Määräysmuutosten jalkautumista kartoitetaan loppuvuodesta 2011	9
5. Määräys 32 O/2010 M Yleisen puhelinverkon numeroinnista	10
Määräyksen muutostyö on käynnissä numerointityöryhmässä.	10
6. Määräys 33 D/2010 M Hätäliikenteen ohjauksesta ja varmistamisesta	10
Määräykseen on tulossa voimaan muutoksia 25.5.2011	10
Vuonna 2010 hätäliikenteen varmistamiseen tehtyjen määräysmuutosten vaikutuksia kartoitetaan keväällä 2011	10
Määräyksen alueella on tekeillä kahden suosituksen päivitys	11
7. Määräys 35 O/2010 M Teleliikenteen estoluokista	11
Määräyksen muutostyö on käynnissä numerointityöryhmässä.	11
8. Määräys 43 D/2010 M Viestintäverkon sähköisestä suojaamisesta	11
Muutettu määräys tuli voimaan 1.1.2011	11
Teleyritysten ja sähköyhtiöiden yhteistyötä pyritään edistämään	11
9. Määräys 46 H/2011 M Puhelinnumeron siirrettävyydestä	12
Muutettu määräys tulee voimaan 25.5.2011	12
10. Määräys 47 C/2009 M Teleyritysten tietoturvallisuuden hallinnasta	12
Määräyksen noudattamista kartoitetaan 2011	12
11. Määräys 53 A/2011 M Tunnistamistietojen tallennusvelvollisuudesta	12
Muutettu määräys on tulossa voimaan	12
12. Määräys 54/2008 M Viestintäverkkojen ja -palvelujen varmistamisesta	13
Määräykseen valmistellaan muutoksia vuoden 2011 aikana	13

Aikaisempien määräysmuutosten jalkautumista kartoitetaan 2011 _____	13
13. Määräys 57/2009 M Viestintäverkkojen ja -palvelujen ylläpidosta sekä menettelystä vika- ja häiriötilanteissa _____	13
Määräyksen valmistellaan muutoksia vuoden 2011 aikana _____	13
Määräyksen ilmoituskäytäntöjen soveltamista ja vika- ja häiriötilastoja kartoitetaan 2011 _____	14
Viestintäviraston tilannekuvahankkeet _____	14
14. Määräys 58/2009 M Viestintäverkkojen ja -palvelujen laadusta ja yleispalvelusta _____	15
Määräyksen muutostarpeita selvitetään: vammaisten yleispalvelut _____	15
Määräyksen muutostarpeita selvitetään: kaiun hallinta viestintäverkoissa _____	15
Määräyksen soveltamista ja palveluiden käytettävyytilastoja kartoitetaan 2011 _____	15
15. Muita tarkasteltavia asioita _____	16
Laajakaistapalveluiden sopimusehtojen valvonta _____	16
VoIP-fraud _____	16

I KATSAUKSEN ESITTELY JA TAUSTA

1. Katsauksen sisältö

Tässä katsauksessa käsitellään voimaan tulevia muutoksia, muutossuunnitelmia ja valvontaa, joka kohdistuu viestintämarkkinalain (393/2003), sähköisen viestinnän tietosuojalain (514/2004) ja vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) nojalla annettuihin Viestintäviraston teknisiin määräyksiin vuonna 2011.¹

Voimassa olevat ajantasaiset määräykset ja niihin liittyvät perustelu- ja soveltamis-
muistiot (MPS) löytyvät Viestintäviraston verkkosivulta
<http://www.ficora.fi/index/saadokset/maaraykset.html>.

Määräysten valmistelu, valvonta ja vaatimusten päivittäminen on jatkuva prosessi, koska tekniikka, palvelut, yritysten toimintamallit ja määräysten perustana oleva lainsäädäntö kehittyvät jatkuvasti. Prosessiluonteisuus näkyy tässä katsauksessa siten, että tietyllä määräysalueella voi olla samanaikaisesti käynnissä tuoreiden vaatimuspäivitysten valvontaa, uusien muutosten valmistelua ja aiheeseen liittyviä teknisiä taustaselvityksiä.

Katsauksen osiossa III esitellään määräyksittäin pääpiirteissään näitä prosessin eri vaiheiden toimintoja:

- tiedossa olevat vuonna 2011 voimaan tulevat määräysmuutokset,
- määräyshankkeet, jotka Viestintävirasto aikoo toteuttaa vuonna 2011
- muut selvitykset, jotka virasto tekee tai käynnistää vuonna 2011 ja joilla voi olla vaikutusta määräysten sisältöön sekä
- alustavat suunnitelmat siitä, miten Viestintävirasto selvittää vuonna 2011 teleyrityksiltä ja muilta toimijoilta määräysten noudattamista ja soveltamiskäytäntöä.

Osiossa II esitellään lyhyesti yleisempiä Viestintäviraston teknisen ohjauksen kehittämiseen liittyviä pidemmän tähtäimen suunnitelmia, joista Viestintävirasto aikoo keskustella teleyritysten ja muiden alan toimijoiden kanssa vuoden 2011 aikana.

2. Viestintäverkkojen tekniset määräykset -työryhmä

Viestintäviraston Viestintäverkkojen tekniset määräykset -työryhmä on vakiintuneesti kutsuttu koolle 2-3 kertaa vuodessa tarkastelemaan tämän katsauksen määräyskoko-
naisuutta, muutoshankkeita ja kehitystarpeita. Vuoden ensimmäisessä kokouksessa työryhmälle on esitetty katsaus tulevista tai käynnissä olevista määräyshankkeista.

Viestintävirasto ei ole tässä vaiheessa kutsumassa koolle työryhmäkokosta vaan esittää vuoden 2011 määräyshankkeet työryhmälle ja muille sidosryhmille tässä katsauksessa.

Työryhmä on tarkoitus kutsua koolle vuoden 2011 aikana teematapaamisiin, jotka liittyvät yleisemmin teknisen ohjauksen ja Viestintäviraston ja teleyritysten sekä muiden sidosryhmien yhteistyön kehittämiseen. Samalla tullaan tarkastelemaan mahdollisuuksia laajentaa työryhmän jäsenpohjaa kattamaan teleyritysten lisäksi muita alan toimijoita.

3. Viestintäverkot -yksikön kansainvälinen yhteistyö

Viestintäverkot -yksikkö koordinoi kohdassa 1 mainittujen määräysten valmistelua ja valvontaa. Määräystyössä ja muussa teknisessä ohjauksessa hyödynnetään suuressa

---

¹ Radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001) nojalla annetut määräykset eivät kuulu tähän tarkasteluun.

määrin kansainvälisen yhteistyön kautta saatavaa tietoa. Kansainvälisen yhteistyön seuraaminen ja tarvittaessa siihen vaikuttaminen ovatkin olennainen osa viestintäverkot -yksikön työtä.

EU-yhteistyössä osallistutaan yksikön toimialueeseen kuuluvien asiantuntijatyöryhmien työhön. BEREC on EU:n komission perustama yhteistyöelin kansallisten regulaattorinäkemyksen muodostamiseksi komission säätely- ja ohjaustoimintaa varten. Yksiköstä osallistutaan kahteen BEREC:n työryhmään.

CEPT on puhtaasti regulaattoreiden välinen yhteistyöelin, joka ulottuu EU-maiden lisäksi myös Itä-Euroopan maihin. Yksikkö osallistuu numerointia ja eräitä teknisiä kysymyksiä käsittelevien työryhmien työhön. ETSI ja ITU-T ovat standardointielimiä, joiden vastinelimenä viestintäverkot -yksikkö Suomessa toimii. Yksiköstä osallistutaan regulatiiviselta kannalta tärkeimpiin ETSIn ja ITU-T:n ryhmiin. Muuhun yksikön kansainväliseen yhteistyöhön kuuluvat RIPE ja alan foorumeista IETF. Myös Pohjoismaiden välillä on jonkin verran hankekohtaista yhteistyötä.

4. Kysymykset ja palaute

Kommentteja katsauksessa esitettyihin kysymyksiin ja määräyskohtaisiin kehitys- ja valvontasuunnitelmiin voi lähettää Viestintävirastolle sähköpostilla osoitteeseen viestintaverkot@ficora.fi tai puhelimitse teknisiä määräyksiä koordinoiville lakimies Anne Lohtanderille puh. 09 6966 370 tai yli-insinööri Timo Leppiselle 09 6966 865, sähköpostiosoitteet muotoa etunimi.sukunimi@ficora.fi. Kommentit välitetään tarvittaessa Viestintäverkkojen tekniset määräykset -työryhmän sähköpostilistalle tai muille Viestintäviraston työryhmille.

II VIESTINTÄVIRASTON TEKNISEN OHJAUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Viestintävirasto tarkastelee jatkuvasti sitä, miten teknistä ohjausta voidaan kohdentaa tarkoituksenmukaisesti ja miten ohjaustoimintaa voitaisiin kehittää, jotta ohjauksessa saataisiin mahdollisimman tehokkaasti käyttöön toimialan asiantuntemus ja toimialan tarpeet.

Vuodelle 2011 Viestintävirasto on suunnitellut kolme eriluonteista kehitysteemaa.

1. Yhteissääntelyn ja itsesääntelyn mahdollisuudet viestintäverkkojen ja -palveluiden teknisen laadun ohjauksessa

Tausta: Viestintävirasto on arvioinut vuonna 2010 sisäisenä virkatyönä siitä, mitä muutostarpeita teknisiin määräyksiin voi odottaa kohdistuvan 5-10 vuoden aikajänteellä. Virasto on arvioinut alustavasti myös sitä, millaisia edellytyksiä toimialalla olisi lisätä yritysten panosta vaatimusten määrittelyssä ja valvonnassa eli yhteissääntelyssä tai itsesääntelyssä.

Itsesääntelyllä tarkoitetaan käytäntöjä, joissa elinkeinoala laatii omaa toimintaansa koskevat säännöt, luo niiden noudattamiseksi valvontajärjestelmän sekä mekanismin, jonka avulla erimielisyydet voidaan ratkaista. *Yhteissääntelyssä* puolestaan yhdistyvät yleensä lainsäädäntö ja siihen linkittyvä itsesääntely esimerkiksi siten, että elinkeinonharjoittajat tai niiden yhteenliittymät laativat pelisäännöt, mutta julkisen vallan edustajat vahvistavat ne ja valvovat niitä. Nämä itsesääntelyn ja yhteissääntelyn määritelmät perustuvat jäljempänä mainittuihin Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen ja kilpailuviraston tutkimuksissa käytettyihin määrittelyihin.

Tavoite ja toteutus: Virasto jatkaa vuonna 2011 yhteis- ja itsesääntelyn edellytysten selvittämistä kahdessa vaiheessa. Tavoitteena on selvittää ensin yleisen kilpailulainsäädännön reunaehdoja ja sen jälkeen käynnistää keskustelu toimialan kanssa toimialan näkemyksistä ja valmiuksista yhteis- tai itsesääntelyyn. Kilpailuoikeudellinen selvitys teetetään ensin, jotta sitä voidaan hyödyntää toimialakeskustelussa.

Kilpailuoikeudellinen selvitys ja viraston vuoden 2010 arvioon perustuva muistio on tarkoitus antaa yhdessä lausuttavaksi teleyrityksille ja muille sidosryhmille. Aiheesta voidaan tarpeen mukaan järjestää keskustelutilaisuuksia.

Lähdemateriaalia:

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos on tehnyt 2010 Työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta tutkimuksen itsesääntelystä. Kaisa Sorsan tutkimus *Itsesääntely ja yhteiskuntavastuu* on julkaistu työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuna 45/2010 ja oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen verkkokatsauksena 14/2010.²

Kilpailuvirasto on julkaissut vuoden 2011 alussa katsauksen *Viisas sääntely - toimivat markkinat* (Kilpailuviraston selvityksiä 1/2011), jossa käsitellään muiden sääntelyvaihtoehtojen ohessa itsesääntelyä.³

2. Viestintäpalveluiden ja ICT-palveluiden keskinäiset riippuvuudet

Teknisen ohjauksen tiedonvaihto

Tausta: Sähköinen viestintä ei ole enää pelkästään henkilöiden välisten viestien välittämistä, vaan sähköinen viestintä toimii yhä useammin vain yhtenä osana palveluiden toteuttamista. Esimerkkejä tällaisista palveluista ovat mm. älykäs liikenne ja älykkäät sähköverkot. Samalla kun sähköisen viestinnän merkitys muiden palveluiden toteutuksessa kasvaa, tulee yhä vaikeammaksi erottaa tietotekniikan ja viestinnän rajat. Useimmilla teleyrityksillä on tavoitteena pelkän "bittiputken" tar-

² http://www.tem.fi/files/27364/TEM_45_2010_netti.pdf tai

<http://www.optula.om.fi/Etusivu/Julkaisut/1284990217388>

³ <http://www.kilpailuvirasto.fi/tiedostot/Kilpailukatsaus-2.pdf>

joamisen sijaan toimia erilaisten viestintäverkkoa hyödyntävien palveluiden osittais- tai kokonais- tarjoajana.

Tavoitteet: Sekä teleyritysten toiminnan että teknisen ohjauksen kannalta on hyödyllistä vaihtaa ajatuksia kehittymässä olevista palvelu- ja verkkokokonaisuuksista. Teknisen ohjauksen kannalta tavoitteena on varmistaa Viestintäviraston teknisen ohjauksen kohdistuminen oikeaan aikaan oikeisiin asioihin. Olennaiset asiat pitää pystyä ottamaan huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, mutta toisaalta säädökset eivät saa asettaa tarpeettomasti hidasteita kehitykselle. Teleyritysten kannalta tiedonvaihto auttaa ennakoimaan sääntelykehitystä ja toisaalta auttaa myös edesauttamaan verkkojen ja palvelujen yhteentoimivuutta ilman sääntelyä.

Toteutus: Viestintäviraston teknisessä ohjauksessa tämä otetaan huomioon mm. siten, että teknisen ohjauksen *yhteistyötä* pyritään laajentamaan teleyrityksistä kattamaan laajemmin alan toimijat kuten laitevalmistajat ja viestintäverkkoja hyödyntävien palveluiden tarjoajat. Palveluiden integroitumisen myötä standardoinnissa ja säädännössä kunkin alueen perinteisten toimijoiden väliset raja-aidat ylittyvät. Yhteistyön laajentamisella erityisesti teknisen ohjauksen koordinoitamisella voidaan varmistaa se, että varsinaista substanssityötä ei tehdä päällekkäin eri organisaatioissa.

Kysymys: mikä olisi teleyritysten kannalta konkreettinen aihe, joka kannattaisi tämän vuoden aikana erityisesti ottaa viestintäviraston ja toimialan keskusteluun?

Säädännön soveltamisalan oikeudellinen tulkinta

Lainsäädännön kannalta Viestintäviraston *varsinaisen sääntelyn* piiriin kuuluvat vain viestintäpalvelut ja verkkopalvelut eli sähköisen viestinnän välitys- ja jakelu ja näihin tarvittavat verkot.⁴ Kuten edellä on todettu, viime vuosina viestintä- ja verkkopalveluiden erottaminen laite- ja ohjelmistopalveluista on muuttunut yhä tulkinnanvaraisemmaksi. Viestintävirasto pyrkii julkaisemaan tulkintaperiaatteita, joiden avulla toimijat voisivat nykyistä helpommin muodostaa käsityksen siitä, mitä palveluita viraston valvoman lainsäädännön velvoitteet koskevat.

3. Sähköinen asiointi ja verkkosivut

Viraston ammattilaisverkkosivujen kehittäminen

Tausta: Viestintävirasto käynnistää vuonna 2011 teleyrityksille ja muille ammatillisille sidosryhmille suunnattujen verkkosivujen kehitystyön. Tässä yhteydessä pyritään kehittämään myös teknisen ohjauksen tiedottamista, neuvontaa ja palautekanavia.

Sivustohankkeessa tullaan kartoittamaan asiantuntijakäyttäjien tarpeita laajasti koko viraston toiminta-alueella. Tässä katsauksessa käsitellystä teknisen ohjauksen osiosta voi antaa palautetta ja toivomuksia myös siinä yhteydessä ja toisaalta tämän katsauksen yhteydessä mahdollisesti Viestintäverkot -yksikölle saatava palaute hyödynnetään kokonaiskehityksessä.

Toteutusvaihtoehdot: Teknisen ohjauksen verkkosivujen kehittämisessä voitaisiin pyrkiä toteuttamaan esimerkiksi seuraavanlaisia parannuksia:

- lisätään määräysten soveltamiseen liittyvää tulkintainformaatiota (esim. FAQ-tyylistä),
- julkaistaan edelleen tekniseen ohjaukseen liittyviä päätöksiä ja kannanottoja,
- luodaan teleyrityksille ja muille sidosryhmille helppo matalan kynnyksen palautekanava teknisten vaatimusten sisällöstä ja kehitystarpeista, esimerkiksi oma sähköpostiosoite
- tarjotaan mahdollisuus tilata herätteet uusista sisällöistä ja

---

⁴ Lisäksi viraston toimivaltaan kuuluu valvoa teleyritysten tietoturvallisuuden hallinnointia ja tunnistamispalveluiden tietoturvallisuuden hallinnointia. Näissä ei ole toistaiseksi havaittu samanlaisia tulkintakysymyksiä kuin viestintä- ja ICT-palveluiden rajanvedossa, joten niitä ei käsitellä tässä yhteydessä enempää.

- selvitetään, voidaanko tuottaa määräyksiin ja MPS-dokumentteihin avainsanoihin perustuva haku- tai hakemistopalvelu, jonka avulla on nykyistä helpompaa löytää tiettyyn aihepiiriin liittyvät määräykset ja vaatimukset. Avainsanat voisivat liittyä esimerkiksi viestintäpalvelu- ja verkkotyyppeihin (esim. puhelinpalvelu, HDTV, viranomaisverkko, lisämaksullinen puhelinpalvelu...), vaatimusten luonteeseen (tietoturva, fyysinen suojaus, dokumentointi, tunnistaminen, merkinanto...) ja toimijatyyppeihin (teleyritys, teleurakoitsija, kiinteistön haltija, kaupunkiverkko, yhteisantenniosuuskunta...)

Kysymys: Teleyrityksiltä pyydetään kommentteja esimerkiksi siitä, mitkä edellä mainituista ehdotuksista olisivat hyödyllisiä, mitä ehdotuksia teleyritykset priorisoivat ja puuttuuko jotain.

Muut sähköiset palvelut

Tausta: Verkkosivujen lisäksi on muitakin sähköisiä asiointitapoja, joista Viestintävirasto on saanut toivomuksia myös teleyrityksiltä. Tällaisia ovat esimerkiksi etäneuvottelumahdollisuudet ja viraston teleyrityksille tekemien kyselyiden toteuttaminen sähköisen asiointirajapinnan kautta. Näiden palveluiden kehittämisestä ei ole tehty konkreettisia ratkaisuja, mutta ne ovat tiedossa osana sähköisten palvelujen kehitystarpeita.

Kysymys: Tässä yhteydessä teleyrityksiltä toivotaan kommentteja esimerkiksi siitä, missä tilanteissa ja asioissa sekä millaisilla välineillä teleyritykset konkreettisesti näkisivät etäneuvottelun toimivaksi ja missä asioissa teleyritykset toivoisivat sähköistä asiointirajapintaa.

III AJANKOHTAISTA VUONNA 2011 MÄÄRÄYKSITTÄIN

1. Määräys 9 D/2009 M Tietoturvaloukkausten ilmoitusvelvollisuudesta yleisessä teletoinnassa

Seurataan ilmoitusvelvoitteiden noudattamista

Viestintävirasto kartoittaa tietoturvaloukkausten ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvia tapauksia teleyritysten tekemien ilmoitusten lisäksi myös muun teknisen tarkastustoiminnan yhteydessä. Huomioidaan EU:n sähköisen viestinnän puitedirektiivin muutetun artiklan 13 ja sen perusteella sähköisen viestinnän tietosuojalakiin tehtyjen muutosten vaikutus.

Tietoturvaloukkausten seurannasta ja määräyksen valvonnasta vastaa CERT-FI-yksikkö. Yhteyshenkilöt vanhempi tietoturva-asiantuntija Kauto Huopio ja kehityspäällikkö Jarkko Saarimäki.

2. Määräys 13 B/2011 M Internet-yhteyspalvelujen tietoturvasta

Muutettu määräys tuli voimaan 1.4.2011

Määräys koskee yleisissä viestintäverkoissa tarjottavien internet-yhteyspalvelujen tuottamista sekä teleyrityksen näihin toimintoihin käyttämiä järjestelmiä, viestintäverkkoja ja -palveluita.

Määräyksen velvoitteisiin on lisätty teleyrityksen viestintäverkkoja koskeva havainnointikyky viestintäverkon ja palvelun tietoturvalle aiheutuvan liikenteen havaitsemiseksi ja virheellisiä lähdeosoitteita sisältävän liikenteen jäljittämiseksi.

Määräyksessä on täsmennetty tietoturvaloukkaustapausten käsittely- ja rekisteröintivelvoitetta. Uutena velvoitteena on teleyritysten käsittelemien tietoturvaloukkaustapausten tilastointi. Tietoturvaloukkaustapausten tilastointivelvoite tulee voimaan 1.1.2012. Lisäksi määräyksessä veloitetaan teleyrityksiä ylläpitämään asianmukaisia yhteysosoitteita tietoturvaloukkausten ilmoittamista varten.

Määräys 13 koskee vain internet-yhteyspalvelujen tuottamista. Määräyksestä on siirretty kaikkiin IP-verkkoihin ja IP-yhdysliikenteeseen liittyvät velvoitteet ja suositukset määräykseen 28 H/2010 M.

Internet-yhteyspalvelujen ja laadun seurantaan liittyvät velvoitteet on poistettu tästä määräyksestä. Velvoitteet ovat siirtyneet määräykseen 58/2009 M.

Kuluttajaliittymään suuntautuvan SMTP-liikenteen estämiseen liittyvät säännökset on poistettu kokonaan.

Määräyksen jalkautumista kartoitetaan ja tuetaan

Viestintävirasto järjestää tarvittaessa kahdenvälisiä tapaamisia teleyritysten kanssa määräyksen ja sen asettamien velvoitteiden läpikäymiseksi. Määräyksen noudattamista valvotaan myös teleyritystarkastusten yhteydessä.

Lisäksi vuoden 2011 aikana on tarkoitus järjestää sidosryhmille seminaari, jossa käsitellään määräyksen aihepiiriä sekä määräyksen 28 uusia tietoturva vaatimuksia.

Määräyksestä ja sen valvonnasta vastaa CERT-FI-yksikkö. Yhteyshenkilöt vanhempi tietoturva-asiantuntija Kauto Huopio ja kehityspäällikkö Jarkko Saarimäki.

3. Määräys 26 D/2008 M Digitaalisen puhelinverkon synkronoinnista

Määräykseen liittyvää kansallista GFI-ohjetta päivitetään

Taajuus- ja aikasyntroinnin siirto pakettiverkkojen läpi on noussut tärkeäksi asiaksi verkkojen muuttuessa kokonaan pakettikytkentäisiksi. Asiasta on valmistunut tai tekeillä useita ITU-T:n suosituksia. Niiden pohjalta ollaan päivittämässä synkronointimääräykseen liittyvää GFI-ohjetta. Päivityksen valmistuttua tarkastellaan, onko tarvetta päivittää määräystä ja/tai sen perustelumuiotiota.

Selvityksestä vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt yli-insinööri Timo Leppinen ja lakimies Eeva Lantto.

4. Määräys 28 H/2010 M Viestintäverkkojen ja -palveluiden yhteentoimivuudesta

Muutettu määräys tuli voimaan 1.4.2011

Määräyksessä 28 kootaan yhteen aiemmin kahteen eri määräykseen hajautetut velvoitteet viestintäverkkojen ja palveluiden yhteentoimivuudesta. Määräys korvaa seuraavat vanhat määräykset:

- Määräys viestintäverkkojen yhteenliitettävyydestä, yhteentoimivuudesta ja merkinannosta (Viestintävirasto 28 G/2010 M)
- Määräys tilaajan numerotietojen siirrosta viestintäverkossa (Viestintävirasto 49 D/2010 M)

Määräyksen soveltamisalaa on laajennettu koskemaan kattavasti IP-pohjaisia viestintäverkkoja ja -palveluita mukaan lukien myös joukkoviestintäverkot. Määräykseen on lisätty kokonaan uusia kaikkia viestintäverkkoja ja -palveluita koskevia vaatimuksia kuten teleyritysten välisten sekä teleyritysten asiakasrajapintojen määrittelyvelvoitteet. Määräykseen on siirretty kaikkiin IP-pohjaisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin laajennettuna tietoturva-vaatimuksia Viestintäviraston internet-yhteyspalveluja koskevasta määräyksestä 13. Pykälissä 5-10 IP-näkökulma puolestaan tarkoittaa etenkin VoIP-palveluiden huomioimista.

Monia PSTN/ISDN-perusteisia vaatimuksia on poistettu, koska ne eivät enää ole välttämättömiä.

Määräyksen keskeisimmät muutokset on käyty tarkemmin läpi MPS 28:n luvussa 2.2 Keskeiset muutokset ja muutoshistoria: <http://www.ficora.fi/attachments/suomimq/5uSKniCMX/M28MPS.pdf>

Määräyksen MPS 28 päivitetään keväällä 2011 lisäämällä valmistuneet standardit

MPS:sta on tarkoitus julkaista keväällä 2011 uusi versio muutamien standardiviitteiden päivittämiseksi määritysten valmistuttua.

Määräysmuutosten valmistelusta vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt viestintäverkko-asiantuntijat Timo Leppinen ja Klaus Nieminen ja lakimiehet Anne Lohtander ja Eeva Lantto.

Määräysmuutosten jalkautumista kartoitetaan loppuvuodesta 2011

Loppuvuodesta 2011 Viestintävirasto kartoittaa kirjallisella kyselyllä ja tarvittaessa tapaamisilla tai määräysmuutoksen valmistelleen työryhmän seurantakokouksella, mitä toimenpiteitä teleyritykset ovat toteuttaneet määräyksen takia ja kuinka vaatimukset ovat toimineet käytännössä.

Selvitettäväksi harkitaan mm. seuraavia aiheita:

- teleyritysten välisten yhteenliittämistarajapintojen (NNI) kuvaukset ja kokemukset kuvausten saatavuudesta, erityisesti VoIP-yhteenliittämistarajapinnoissa,
- teleyritysten asiakasrajapintojen (UNI) kuvaukset, erityisesti mobiililaajakaistatarajapinnassa,
- IP-osoitehygieniä ja AS-osoitteiden luotettavuus, esimerkiksi ovatko teleyrityksen osoiteresurssien tiedot RIPEn reititustietokannassa ajan tasalla (mm. vain käytössä olevat route-objektit ja asianmukainen RPSL-kuvaus AS-tunnuksille),
- kuinka paljon teleyritykset hyödyntävät 9 § 2 momentin uutta mahdollisuutta sallia yritysliittymistä lähtevän puhelun numerona muita kuin teleyrityksen omia liittymänumeroita ja miten te-

leyritykset näissä tapauksissa käytännössä varmistavat sen, että numero kuuluu kyseiselle yritys-asiakkaalle,

- kuinka määräykseen otettu kieltä näyttää lisämaksullisia palveluryhmien II-IV -palvelunumeroita puhelun vastaanottajalle on toiminut käytännössä ja onko siinä havaittu epäkohtia⁵,
- mahdolliset muut kutsuvan liittymän numeron siirrossa esiin tulleet asiat

Määräyksen 1 luvun tietoturva vaatimuksia käsitellään sidosryhmien kanssa syksyllä 2011 järjestettävässä seminaarissa yhdessä määräyksen 13 tietoturva-asioiden kanssa.

Määräyksen valvonnasta ja soveltamiskyselyistä vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt yli-insinööri Timo Leppinen ja lakimies Anne Lohtander.

Määräystä 13 ja 28 koskevan tietoturvaseminaarista vastaa CERT-FI-yksikkö.

5. Määräys 32 O/2010 M Yleisen puhelinverkon numeroinnista

Määräyksen muutostyö on käynnissä numerointityöryhmässä.

Muutostarpeita on tunnistettu ainakin seuraavissa asioissa:

- poliisin hätänumeron 10022 poistuminen,
- ETNS -numeroalueen poistuminen,
- kohdan 12 § 4 momentin tarpeellisuuden arviointi: "Valittaessa ulkomaantunnuksen 00, jota voi edeltää yleinen operaattoritunnus, tai kansainvälisen teleliikenteen operaattoritunnuksen jälkeen Suomen maanumero 358 on kansainvälisen teleliikenteen teleyrityksen ohjattava puhelu standardin SFS 5749 mukaiseen tiedotteeseen.",
- tekniset ohjausnumerot -kohdan täsmentäminen käyttötarkoituksen ja numeron pituuden osalta sekä
- liitteen 3 (telealueet ja kunnat) tietojen päivittäminen vastaamaan tilannetta 1.1.2011.

Uusitun määräyksen 32 P/2011 M on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2011.

Määräysmuutosten valmistelusta vastaa Viestintäverkot -yksikkö.

Yhteyshenkilöt viestintäverkkoasiantuntija Pekka Sillanmäki ja lakimies Sanna Hughes.

6. Määräys 33 D/2010 M Hätäliikenteen ohjauksesta ja varmistamisesta

Määräykseen on tulossa voimaan muutoksia 25.5.2011

Versionumerossa 33 E/2011 M tehdään seuraavat viestintämarkkinalain muutoksen (363/2011) vuoksi tarvittavat päivitykset

- Lisätään hätätekstiviestin välittämiseen liittyvät vaatimukset (VML 55 §)⁶
- Poistetaan vaatimukset siitä, miten teleyrityksen täytyy tiedottaa hätäpalveluiden toteutuksen rajoituksista, koska vastaisuudessa nämä velvoitteet säädetään VML 67 §:ssä ja 81 §:ssä

Vuonna 2010 hätäliikenteen varmistamiseen tehtyjen määräysmuutosten vaikutuksia kartoitetaan keväällä 2011

1.7.2010 tulivat voimaan vaatimukset matkaviestinverkon ja kiinteän puhelinverkon reittivarmistuksista harvaanasutun alueen taajamiin. Vaatimuksille on määrätty siirtymäajat siten, että teleyritysten on tehtävä kartoitukset ja suunnitelmat tarvittavista varmistuksista 31.3.2011 mennessä ja varmistukset on toteutettava 30.9.2012 mennessä.

⁵ Viestintävirastoon ja MAPELille on tullut II-ryhmän asiointipalvelunumeroita koskevaa palautetta, jonka mukaan määräys on aiheuttanut haittaa yritysten asiakaspalveluissa käytettävien II-ryhmään kuuluvien 0600-numeroiden käytössä.

⁶ VML:ssa tai Viestintäviraston hätäliikennemääräyksessä säädetään ainoastaan teleyrityksiltä vaadittavasta valmiudesta välittää hätätekstiviestit, mutta ei siitä, miten hätäviranomaiset toteuttavat 112-hätätekstiviestien vastaanoton ja tietyvästi vastaanottovalmiutta ollaan toteuttamassa hätäkeskusten kokonaisuudistuksen yhteydessä vuoteen 2015 mennessä.

Viestintävirasto selvittää matkaviestinverkkojen ja kiinteän puhelinverkon teleyrityksiltä huhti-toukokuun aikana, millaisia varmistuksia kartoituksen perusteella tullaan tekemään. Lisäksi virasto tulee pyytämään alustavia selvityksiä toteutusaikatauluista ja mahdollisuuksista toteuttaa varmistuksia jo ennen määräaikaan 30.9.2012.

Määräyksen alueella on tekeillä kahden suosituksen päivitys

Voimassa olevat suositukset löytyvät Viestintäviraston verkkosivulta.⁷

Viestintäviraston suositus 310/2005 S *Tiedottaminen hätäliikenteen häiriöistä*

Työssä päivitetään mm. suosituksen lakiviittauksia, tarkastellaan suosituksen soveltuvuutta VIRVE-verkkoon ja paloilmoitinten ilmoituksensiirtolaitteiden linjavikoihin, tarkistetaan operaattoreiden vikailmoituskynnykset HÄKElle (ilmoituskynnystä tarkastellaan myös suhteessa vika- ja häiriömääräyksen 57 vakavuusluokitteluun), poistetaan viittaukset poliisin hätänumeroon sekä tarkastellaan soveltuvuutta hätätekstiviesteihin.

Viestintäviraston suositus 309/2007 S *Hätäliikenteen ohjaaminen yritysverkoista*

Suosituksista poistetaan viittaukset poistumassa olevaan poliisin hätänumeroon 10022 ja ohjeistetaan kyseisen ohjausmuutoksen aikataulutusta yritysverkoissa.

Määräysmuutosten valmistelusta, soveltamiskyselyistä ja suositusten päivityksestä vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt yli-insinööri Timo Leppinen ja lakimies Eeva Lantto.

7. Määräys 35 O/2010 M Teleliikenteen estoluokista

Määräyksen muutostyö on käynnissä numerointityöryhmässä.

Muutostarpeen aiheuttaa poliisin hätänumeron 10022 poistuminen käytöstä. Myös muita mahdollisia muutostarpeita selvitetään.

Uusitun määräyksen on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2011

Määräysmuutosten valmistelusta vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt viestintäverkkoasiantuntija Pekka Sillanmäki ja lakimies Sanna Hughes.

8. Määräys 43 D/2010 M Viestintäverkon sähköisestä suojaamisesta

Muutettu määräys tuli voimaan 1.1.2011

Määräys oli aikaisemmin annettu määräaikaisena ja se uusittiin lähes sellaisenaan vanhenemisen takia virkatyönä ilman ulkoista työryhmää, koska aiheesta ei saatu teleyrityksiltä juurikaan palautetta.

Teleyritysten ja sähköyhtiöiden yhteistyötä pyritään edistämään

Lausuntokierrokselta jäi mahdolliselle tulevaisuuden työlialle sekä viestintä- että sähköverkkoja rakentavan yrityksen esille ottama sähköverkkojen rakentajien ongelma saada teleyrityksiltä tietoa televerkkojen sijainnista. Tämän takia sähköverkkojen rakentajilla on vaikeuksia huomioida televerkolle aiheuttamia häiriöitä. Tiedonvaihdon tarpeellisuudesta muistutetaan vanhastaan määräyksen perusteluissa MPS-dokumentissa, mutta tarvetta saattaisi olla muullekin ohjaukselle.

Muuna ohjauksena asiaa voidaan ainakin pitää esillä, kun Viestintävirasto pyrkii yhteistyössä muiden viranomaisten ja yritysten kanssa edistämään tele- ja sähköyhtiöiden yhteistyötä erilaisissa kehityshankkeissa ja sähkö- ja telealan yhteisissä valmiusharjoituksissa. Keskinäistä tiedonsaantia

⁷ <http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/teletoiminta.html>

saattaa ajan myötä parantaa myös liikenne- ja viestintäministeriön kaapelien sijaintitietojen koodointihanke.

Lisäksi toimialalta määräyksen uusimisen jälkeen tulleen palautteen perusteella tultaneen täydentämään määräyksen MPS-dokumenttiin informatiivisena tietona viittauksia ylijännitesuojia koskeviin standardeihin.

Määräysmuutosten valmistelusta ja määräyksen valvonnasta vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt viestintäverkkoasiantuntijat Antero Saarinen ja Ari Karppanen sekä lakimies Anne Lohlander.

9. Määräys 46 H/2011 M Puhelinnumeron siirrettävyydestä

Muutettu määräys tulee voimaan 25.5.2011

Määräykseen tehdyt muutokset johtuvat pääasiassa yleispalveludirektiivin 30 artiklan muutoksesta. Määräyksen soveltamisalaa on laajennettu siten, että tilaajan oikeus ja teleyrityksen velvollisuus numeron siirtoon ei ole enää riippuvainen siitä, onko tilaajalla *liittymän* tunnusmerkistön täytävä puhelinpalvelu. Siirrettäviä ovat lähtökohtaisesti kaikki numerot, joiden avulla tarjottavasta viestintäpalvelusta on tehty viestintämarkkinalain 67 §:n mukainen sopimus.

Sisällöllisesti suurin muutos määräyksessä on kuitenkin se, että numeronsiirto on toteutettava riippumatta viestintäpalvelusopimuksen tyypistä tai irtisanomisajan pituudesta. Tilaaja voi siis siirtää puhelinnumeron toiselle teleyritykselle myös kesken *määräaikaisen* sopimuskauden. Muutos määräyksessä perustuu viestintämarkkinalain 51 §:n muutokseen.

Määräysmuutosten valmistelusta ja määräyksen valvonnasta vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt viestintäverkkoasiantuntija Pekka Sillanmäki ja lakimies Sanna Hughes.

10. Määräys 47 C/2009 M Teleyritysten tietoturvallisuuden hallinnasta

Määräyksen noudattamista kartoitetaan 2011

Viestintävirasto järjestää teleyrityskohtaisen tapaamisen kaikkien teleyritysten kanssa, jotka on nimetty yleispalveluvelvollisiksi laajakaistapalvelujen tarjonnassa. Teleyrityskäynneillä selvitetään sitä, miten yritykset toteuttavat tietoturvallisuuden hallintaa ja kuinka toimiva määräys on yritysten näkökulmasta.

Määräyksen valvonnasta vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt tietoturva-asiantuntija Pasi Hänninen ja kehityspäällikkö Jarkko Saarimäki.

11. Määräys 53 A/2011 M Tunnistamistietojen tallennusvelvollisuudesta

Muutettu määräys on tulossa voimaan

Määräyksen 7 §:ään lisätään lainsäädännöstä ja käytännön toteuttamisvaikeuksista johtuvista syistä, että mikäli teknisesti ei ole mahdollista tarkasti määritellä jonkin tiedon käsittelyaikaa teleyrityksen omaa tarvetta varten, voidaan tiedot tallentamaan järjestelmään määritellä tälle tiedolle keskimääräinen käsittelyaika omaa tarvetta varten. Keskimääräinen käsittelyaika lasketaan ja tallennetaan järjestelmään palveluyritys- ja tietokohtaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö on antamassa asiasta samanaikaisesti asetusta ja määräys tulee voimaan yhtä aikaa asetuksen kanssa todennäköisesti 2011 puolivälissä.

Määräyksen valvonnasta vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt tietoturva-asiantuntija Pasi Hänninen ja lakimies Eeva Lantto.

12. Määräys 54/2008 M Viestintäverkkojen ja -palvelujen varmistamisesta

Määräykseen valmistellaan muutoksia vuoden 2011 aikana

Määräyksen muuttamista on valmisteltu vuoden 2010 loppupuolella teleyrityksille tehdyllä kyselyllä muutostarpeista. Teleyrityskyselyn ja Viestintäviraston oman valvontatiedon perusteella muutostyössä tarkastellaan ainakin seuraavia asioita:

- Soveltamisalan tarkistus, jotta varmistamisvaatimuksia ei edelleenkään aseteta paikallisradioille, vaikka niiden väestöpeitto tulee toimilupasääntelyssä kasvamaan vuonna 2012
- Matkaviestinverkkojen teknisen kehityksen vuoksi matkaviestinverkkojen varmistamisvaatimuksia täytyy tarkastella pääsääntöisesti yhdenmukaisesti verkkosukupolvesta riippumatta (2G, 3G, LTE)
- Tekstiviestipalvelun asemaa tärkeysluokittelussa on arvioitava uudestaan, koska tekstiviestin merkitys kasvaa mm. hätätekstiviestien ja mobiilivarmennuspalveluiden takia
- Käyttäjämäärien määrittelytapoja olisi tarpeen tarkentaa eri palveluiden tärkeysluokittelussa (mm. HDTV, MMS, matkaviestinverkon puhelinpalvelu)
- Kestoaiheena on arvioitava sähkönsyötön varmistustapoja ja -vaatimuksia. Näiden suhteen painotetaan kuitenkin erityisesti tele- ja sähkötoimialan yhteistyöhön.
- Tarkastellaan mahdollisuuksia muuttaa standardoituja kaapeleiden asennussyvyyden käytäntöjä joissain taajama-alueiden asennusolosuhteissa.
- Tarkastellaan ylipäätään mahdollisia muutos- tai tarkennustarpeita varmistamisen teknisissä yksityiskohdissa.

Työryhmä määräysmuutoksen valmistelua varten perustetaan kevään 2011 aikana.

Aikaisempien määräysmuutosten jalkautumista kartoitetaan 2011

Maaliskuussa 2008 voimaan tulleen määräyksen vaatimukset reittivarmistuksille ja akustovarmistuksille tulivat siirtymäajan jälkeen täysimääräisinä voimaan 31.12.2010.

Viestintävirasto selvittää vuoden 2011 aikana noin 3-5 maantieteelliseltä kattavuudeltaan suurimalta runkoverkon teleyritykseltä etenkin reittivarmistusten ja mahdollisesti myös akustovarmistusten kokonaistilannetta joko kirjallisilla kyselyillä tai tarkastuskäynneillä.

Määräysmuutosten valmistelusta ja määräyksen valvonnasta vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt viestintäverkkoasiantuntija Ari Karppanen ja lakimies Anne Lohtander.

13. Määräys 57/2009 M Viestintäverkkojen ja -palvelujen ylläpidosta sekä menettelystä vika- ja häiriötilanteissa

Määräykseen valmistellaan muutoksia vuoden 2011 aikana

Kokonaan uutena asiana määräykseen valmistellaan vaatimukset siitä, missä muodossa ja millaista tietoa käyttäjille täytyy antaa viestintäpalveluiden vika- ja häiriötilanteissa. Perusveloitteet tiedottamisesta tulevat voimaan 25.5.2011 uudessa VML 72 a §:ssä (363/2011), jonka mukaan teleyrityksen on tiedotettava viipymättä käyttäjälle, jos vika tai häiriö estää viestintäpalvelun käytön tai häiritsee sitä merkittävästi. Käyttäjälle on lain mukaan kerrottava myös arvio vian tai häiriön kestosta. Määräyksessä tai siihen liittyvissä suosituksissa tullaan määrittelemään teleyrityksille yhteiset vähimmäisvaatimukset tiedottamisesta eri viestintäverkoissa ja -palveluissa seuraavista lähtökohdista:

- Lähtökohtainen tavoite on, että ainakin matkaviestinverkon vioista tiedotettaisiin karttamuodossa internetin verkkosivuilla.
- Määräystyössä tarkastellaan myös kiinteän verkon puhelin- ja laajakaistapalveluiden sekä televisio- ja radioverkkojen tiedotusvaatimuksia (sekä maanpäällisen että kaapelitelevisioverkkojen).
- Eri verkko- ja palvelutyyppeihin ohella tarkastelussa on pystyttävä suhteuttamaan vähimmäisvaatimukset tarkoituksenmukaisesti ja tasapuolisesti erikokoisille teleyrityksille.

- Verkkosivutiedotuksen lisäksi pyritään selvittämään, onko tarpeellista ja mahdollista luoda vaihtoehtoisia tai täydentäviä tiedotuskanavia etenkin laajojen laajakaistapalveluiden vikatilanteiden varalta esim. teksti-tv:ssä tai radiossa.

Käyttäjätiedotuksen lisäksi määräykseen on tarkoitus tehdä soveltamiskokemusten perusteella tarpeellisia tarkennuksia, poistoja tai muutoksia, jotka koskevat ainakin

- huolto- tai korjaustöiden ennakoilmoitusvelvoitteen mahdollista poistamista,
- ensi-ilmoittamiseen liittyvien menettelyjen tarkentamista,
- tekstiviestipalvelun vikojen vakavuusluokittelun nostamista,
- käyttäjämäärän arviointiperusteiden tarkennuksia vakavuusluokittelussa esim. MMS-palveluissa,
- vikatilanteiden tilastointiperusteiden tulkintaohjeita ja
- mahdollisia varmistamismääräyksen 54 tärkeysluokitteluun tehtävien muutosten heijastusvaikutuksia vikatilanteiden vakavuusluokitteluun.

Määräyksen ilmoituskäytäntöjen soveltamista ja vika- ja häiriötilastoja kartoitetaan 2011

Suurimpien puhelin- ja laajakaistapalveluja⁸ tarjoavien teleyritysten (DNA Oy, Elisa Oyj ja TeliaSonera Finland Oyj) kanssa järjestetään vuositapaaminen vika- ja häiriöilmoitusasioiden soveltamiskokemuksista. Painopiste vuoden 2011 teleyritysyhteistyössä on kuitenkin muutosvalmistelussa ja -tarpeissa.

Määräyksen vaatimukset teleyritysten vika- ja häiriötilanteiden tilastoinnille tulivat vuoden siirtymäajan jälkeen voimaan 1.1.2011. Tilastointivaatimukset koskevat nk. D-luokan vika- ja häiriötilanteita, joista ei tarvitse muutoin tehdä ilmoitusta Viestintävirastolle. Viestintävirasto tulee keräämään alustavan suunnitelman mukaan kaikki määräyksessä edellytetyt tilastot vuonna 2011 puolen vuoden jaksoissa. Tarkoitus on pyytää suurimmilta valtakunnallisilta ja paikallisilta matkaviestinpalveluita, maanpäällisen ja kaapelitelevisioverkon palveluita ja laajakaistapalveluita tarjoavilta teleyrityksiltä kaikkia niiden tarjoamia viestintäpalveluja koskevat tilastot.

Vakavammista A-C-luokan vika- ja häiriötilanteista teleyritysten on tehtävä ilmoitus Viestintävirastolle ja virasto muodostaa itse tilastotietoa teleyrityksiltä saamiensa ilmoitusten perusteella. Teleyrityskohtaiset tiedot eivät pääosin ole julkisia, mutta yhteenvetotiedot ovat julkisia.

Viestintäviraston tilannekuvahankkeet

Edellä kuvattu määräyksen 57 käyttäjätiedotusta koskeva muutostyö on osa Viestintäviraston tilannekuvahankkeita, jotka käynnistettiin vuonna 2010 selvitystyöllä. Selvitys toimenpideehdotuksineen löytyy viraston verkkosivuilta

http://www.ficora.fi/index/viestintavirasto/uutiset/2010/P_72.html

Vuonna 2011 tilannekuvahankkeet on jaettu kahteen osaan, joista ensimmäinen on *käyttäjätiedotus* viestintäpalveluiden vika- ja häiriötilanteista. Edellä kuvatun teleyritystiedotuksen vähimmäisvaatimusten lisäksi Viestintävirasto pyrkii itse toteuttamaan käyttäjille keskitetyn tiedotussivuston.

Toinen merkittävästi pidemmän tähtäimen hanke on yhteiskunnan kannalta kriittisille yrityksille ja viranomaisille *rajattu tiedonvälitysjärjestelmä* vika- ja häiriötilanteiden tiedonvaihtoa varten. Tällaisen tiedonvälitysjärjestelmän suunnittelu, toteuttaminen ja ylläpito edellyttää sekä elinkeinoelämän että valtionhallinnon pitkäjänteistä sitoutumista asetettaviin tavoitteisiin. Virastossa on käynnissä työn alkuvaiheita ja strateginen pohdinta ja keskustelua käydään valtionhallinnon muiden hankkeiden kanssa. Tiedonvälitysjärjestelmän tarkempi määrittely ja toteutettavuussuunnittelu on tarkoitus käynnistää yhteistyössä myös teleyritysten kanssa.

Määräysmuutosten valmistelusta, määräyksen valvonnasta ja tilannekuvahankkeista vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt tietoliikenneasiantuntijat Heidi Kivekäs ja Heikki Tuunanen sekä lakimies Anne Lohtander.

---

⁸ Vuonna 2010 vastaava vuositapaaminen järjestettiin myös maanpäällisen digitaalisen televisioverkon verkkoyrityksen Digita Oyj:n kanssa.

14. Määräys 58/2009 M Viestintäverkkojen ja -palvelujen laadusta ja yleispalvelusta

Määräyksen muutostarpeita selvitetään: vammaisten yleispalvelut

Tarkastelu liittyy viestintämarkkinalain 60 c §:n muutokseen (363/2011), joka koskee vammaisille tarjottavia yleispalveluita. Muutettu laki tulee voimaan 25.5.2011.

60 c § Yleisten puhelinpalveluiden tarjontaa koskeva yleispalveluvollisuus

[...]

Tarjottavan liittymän tulee olla sellainen, että kaikki käyttäjät, myös vammaiset, voivat käyttää hätäpalveluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava kaikille käyttäjille tarkoituksenmukainen internet-yhteys, ottaen huomioon tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Teleyritys voi tarjota edellä tarkoitettuja palveluita myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään edellä 2 momentissa tarkoitettun tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin edellä 2 momentissa tarkoitetuista eri käyttäjäryhmistä ja heidän erityistarpeistaan yleispalveluvollisuuden puitteissa. Ennen asetuksen antamista Viestintäviraston on tarvittaessa laadittava selvitys tiedonsiirtopalveluiden markkinoista, tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta, arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille sekä selvitys vammaisten erityistarpeista.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä tulee teknisesti toteuttaa tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä tulee olla, jotta myös vammaiset voivat sitä käyttää.

[...]

Asiaa selvitetään ensin liikenne- ja viestintäministeriön asetusvalmistelua varten Viestintäviraston työryhmässä. Selvityksen perusteella arvioidaan, tarvitaanko asetuksen lisäksi määräysmuutoksia.

Vammaisten yleispalvelutarpeiden selvityksestä vastaa Yleispalvelun valvonta -yksikkö. Yhteyshenkilöt viestintäverkkoasiantuntija Klaus Nieminen ja lakimies Saara Punkka.

Määräyksen muutostarpeita selvitetään: kaiun hallinta viestintäverkoissa

Kaikuongelmien on havaittu lisääntyneen puhelinpalveluissa. Asiasta on tekeillä tekninen selvitys, jossa tarkastellaan ilmiön lisääntymisen syitä ja mahdollisia tilanteen parannuskeinoja. Selvityksen perusteella arvioidaan, tarvitaanko määräykseen tai sen perustelu- ja soveltamismuistioon muutoksia. Nykyisessä MPS 58:ssa on ainoastaan suositus kaiun hallinnasta.

Selvityksestä vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilö yli-insinööri Timo Leppinen.

Määräyksen soveltamista ja palveluiden käytettävyytilastoja kartoitetaan 2011

Vuoden 2011 aikana tehdään teleyrityksille kysely määräyksen luvuissa 1 ja 2 annettujen viestintäverkkojen - ja -palveluiden suorituskyvyn ja laadun seurantaa ja käytettävyyden tilastointia koskevien velvoitteiden toteuttamisesta.

Tarkoitus on kerätä tietoa mm. siitä,

- miten määräyksen mittaus- ja tilastointivelvoitteet on toteutettu ja
- mitä mahdollisia haasteita tässä on ollut.

Määräyksessä edellytetyjä tilastoja tullaan keräämään valikoidusti. Määräyksen luvun 1 perusteella seurattavia kohteita ovat esimerkiksi

- VoIP-palveluiden käytettävyys,
- internet-yhteyspalveluiden yhteysnopeuden seurantamenettelyt ja suorituskyvyn hallinta sekä
- digitaalisten maanpäällisten ja kaapelitelevisiopalveluiden kanavakohtaisten videokomponenttien kapasiteetin käyttöarvot.

Asiakaspalvelun laatumittareita koskevan luvun 2 perusteella

- kerätään tilastoja laatuasioista kuten liittymien toimitusvarmuudesta sekä
- kartoitetaan teleyritysten kokemuksia siitä, ovatko laatutekijöiden mittausperiaatteet käytännössä selkiytyneet määräyksen soveltamisohjeeseen viime uudistuksen yhteydessä tehdyillä merkittäväillä tarkennuksilla.

Lisäksi kartoitetaan teleyrityksiltä mielipiteitä

- määräyksen kehittämistarpeista ja
- siitä, miten määräyksen perustelu- ja soveltamismuistiossa MPS 58 annetut suositukset ovat olleet sovellettavissa käytännössä. Selvitettävä asia on ainakin kaiun hallintaa koskevan suosituksen toimivuus.

Määräyksen valvonnasta vastaa Viestintäverkot -yksikkö.

Yhteyshenkilöt tietoliikenneasiantuntija Heidi Kivekäs ja lakimies Anne Lohtander.

15. Muita tarkasteltavia asioita

Laajakaistapalveluiden sopimusehtojen valvonta

Viestintävirasto selvittää vuonna 2011 laajakaistanopeuksien ilmoittamista kuluttajien sopimusehdoissa. Sopimusehtojen vähimmäisvaatimuksista säädetään viestintämarkkina-alueissa. Tarkoitus on valmistella sekä kiinteällä että mobiiliteknikalla toteutettujen liittymien osalta linjaus laajakaistapalvelun nopeuden vaihteluvälistä, joka on katsottavissa kuluttajan kannalta kohtuulliseksi. Lisäksi on tarkoitus käydä läpi myöhemmin tarkentuvalla teleyritysoitannalla mobiililaajakaistapalveluja koskevat kuluttajasopimusehdot keskeisiltä osin ja valvoa, että teleyritykset tekevät tarvittavat muutokset sopimusehtoihin.

Sopimusehtojen valvonta tässä yhteydessä ei ole osa teknistä ohjausta tai määräysvalvontaa vaan oikeudellista valvontaa. Valvonta kuitenkin sivuaa määräyksessä 58 asetettuja internet-yhteyspalveluiden kapasiteetin teknistä hallintaa koskevia vaatimuksia.

Sopimusehtojen kohtuullisuuden valvonnasta vastaa Viestintäpalvelujen valvonta -yksikkö.

Yhteyshenkilö lakimies Anu Kettunen.

VoIP-fraud

Teleyritysyhteydenottojen ja Viestintäviraston teleyrityksille tekemän kyselyn perusteella Viestintävirasto on arvioimassa, onko vaihteisiin liittyvän VoIP-fraudin ennaltaehkäisemistä syytä käsitellä toimialalla yhdessä. Asialla ei ole suoraa liityntää tiettyyn tekniseen määräykseen, mutta se sivuaa ainakin määräystä 28.

Fraudia ennaltaehkäisevästä koordinoinnista vastaa Viestintäverkot -yksikkö. Yhteyshenkilöt viestintäverkkoasiantuntijat Pasi Hänninen ja Klaus Nieminen.